

دوره نهم تعلیمی

جلسه ۲۰

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکره اول از دستور)

۱۸ خرداد ماه ۱۳۱۲ - ۱۴ صفر ۱۳۱۲

شماره مسلسل : ۵۳۴

قیمت اشتراک { سالانه : ۱۰۰ ریال } و { سه ماهه : ۲۰ ریال }
بک شماره : ۱۰۰ ریال

مطابعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه هجدهم خردادماه ۱۳۱۲ (۱۶ مهر ۱۳۰۲)

فهرست مذاکرات

۱ (تصویب صورت مجلس)	۱ (معرفی رئیس کل تجارت)
۲ (اعلان نتیجه انتخاب دو نفر نماینده برای نظارت ذخیره اسکناس)	۲ (شور و تصویب لایحه راجعه مهندسی راه آهن)
۳ (شور ثانی و تصویب لایحه واگذاری انحصار خرید و فروش شوره)	۳ (شور لایحه تأسیس بانک فلاحتی)
۴ (تصویب نمایندگی آقای دکتر شیخ از لاورستان)	۴ (موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
۵ (شور و تصویب لایحه اعتبارات راه آهن)	

(مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه یازدهم خرداد ماه را آقای مؤید احمدی (مثنی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس)	عده آراء ۱۶۰ حائزین اکثریت آقای فرشی ۷۴ رأی
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (خیر) صورت مجلس تصویب شد .	آقای مؤید احمدی ۶۲ رأی
۲ - اعلام نتیجه انتخاب دو نفر نماینده برای نظارت ذخیره اسکناس)	۴ - شور ثانی و تصویب لایحه واگذاری انحصار خرید و فروش شوره)
رئیس - نتیجه استخراج آرائی که برای نمایندگان نظارت در بانک ملی داده شده بود برای استحضار آقایان قرائت و اعلام میکنیم :	رئیس - خبر کمیسیون اقتصادی شور دوم راجعه بشوره قرائت میشود
نتیجه استخراج آراء منخذه در جلسه ۱۹ خرداد ۱۳۱۲ راجع بانقلاب دو نفر ناظر برای نظارت در ذخیره بانکهای مربوط با اسکناس برتیبی است که ذیلا بعرض میرسد .	خبر کمیسیون :
کمیسیون اقتصاد ملی پیشنهادات راجعه با اصلاح قانون انحصار شوره را مطرح و خبر آرا برای شور دوم بطریق ذیل تهیه و عرض مجلس می رساند
از تاریخ تصویب این قانون خرید و فروش شوره ای که

این مذاکرات مشروح بیستمین جلسه از دوره نهم تقنینیه (مطابق قانون ۸ از ماده ۱۴۰۱)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

این اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : علوجی - طباطبائی و کیلی - حاج میرزا حسنخان امفندیاری - مسعود کبکی - حبیبی - طباطبائی بروجرودی - موقر - شریعت زاده - حاجی - بود - سررئیس
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : لردی - اعظم زنگنه - دکتر ادهم - یونس آقا وهازاده - قوام

محل احتیاج دولت است در قاطی که دولت مقتضی بداند
پاداره کل صنعت و فلاح و واگذار می شود
شورهای که برای احتیاجات زراعتی است کما فی السابق
آزاد خواهد بود نظامنامه اجرای این قانون تصویب می شود
وزراء رسیده و بموقع اجرا گذارده می شود

رئیس - آقای طباطبائی دیبا

طباطبائی دیبا - بنده در شور اول پیشنهادهای تقدیم کردم که
مسئله نظامنامه حذف شود حالا حذف نموده ولی
اصلاحی شده که حقیقاً ناپسند می کند مقصود بنده را
ولی بنده عقیده ندارم که در لوائح قانونی راجع به نظامنامه
مردفه چیزی نوشته شود زیرا دولت مکلف است این
قانونی که از تصویب مجلس گذشت برای اجرای
آن قانون نظامنامه هم بنویسد پس ذکر این مسئله در
یک قانون چندان مناسب نیست بلکه ممکن است در یک
مواردی اگر نوشته شود یک معایبی داشته باشد.
کازرونی - صحیح است

رئیس - آقایانیکه با ماده واحد بوضیحه قرائت
شد موافقت تمام فرمایند (اگر قیام نمودند) تصویب شد
۴ - تصویب امامتدستی آقای دکتر شیخ از لارستان
رئیس - آقای کفالی بفرماید

(آقای کفالی مخبر شعبه ۲ خبر شعبه را ترتیب ذیل
قرائت نمودند)

در تاریخ ششم اسفندماه ۱۳۱۱ مطابق قانون انتخابات از
طرف حکومت لارستان انجمن نظار دعوت و در تاریخ
۱۵ فروردین ۱۳۱۲ شروع توزیع نمره و اخذ آراء
نمودند و در نتیجه ۱۲۸۵۵ ورقه نمره توزیع و آقای

دکتر شیخ محمد خان باکتریت ۹۴۳۱ رأی بست
نمایندگی دوره نهم تقدیمه انتخاب شدهاند و بطوری که
دوسیه حاکی است جریان انتخاب بر طبق قانون صورت
گرفته لذا شعب دوم با اتفاق آراء صحت جریان انتخاب و
نمایندگی آقای دکتر شیخ را تصدیق و اینک خبر آرا
تقدیم میدارد.

رئیس - آقایانیکه با صحت انتخاب آقای دکتر شیخ موافقت
دارند قیام فرمایند (اگر قیام نمودند) تصویب شد.

۵ - شور و تصویب لایحه اعتبارات راه آهن

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با اعتباراتیکه برای
راه آهن قاضا شده است قرائت می شود
خبر کمیسیون:

لایحه نمره ۴۹۸۷ دولت راجع بقضای دوفقره اعتبار
از محل عایدات انحصار قند و شکر برای ساختمان
راه آهن شمال و جنوب با حضور آقای وزیر طرق در
کمیسیون بودجه مورد شور و مطالعه واقع در نتیجه
کمیسیون با اعتبار مزبور موافقت و اینک عین ماده واحد
پیشنهادی دولت را برای تصویب تقدیم مجلس شورای
ملی مینماید

رئیس - عین ماده واحد پیشنهادی دولت

ماده واحد - وزارت مالیه اجازه داده می شود مبلغ
یکصد و پانزده میلیون ریال برای مخارج مربوط به ساختمان
راه آهن شمال و جنوب و مبلغ شصت میلیون ریال برای
تأدیه بقیه قیمت ششصد کیلومتر ریل و لوازم اتصالی آن
و پیش قسط خریداری مقداری سوزن و تراورس

اسامی رای دهندگان - آقایان: دکتر شیخ - اقبال - احمد - اداسی - لعلانی شیخ الاسلامی - طباطبائی دیبا - دکتر سنگ
ملک زاده آملی - تربیت - بیات ماسکو - امیر ابراهیمی - نواب بزدی - منصف - ناصری - محیط - عراقی - معصوم سنگ
دکتر صیص - حاج تقی آقا وهاب زاده - دکتر طاهری - طهرانی - کلزرونی - هزار جریسی - لبقوانی - ایزدی - افسر
دکتر امیر اعلم - طهرانی - بقیار - احتشامزاده - روس - مدلل - فوام - میرزائی - دکتر پیرانی - حقیقی میرزا دولتشاهی
حیدری - اعتبار - مقدم - دکتر احتشام - مؤید اهدی - فریسی - فروزی - نثار الاسلامی - دادور - مسعودی خراسانی - بهانی
شریعی - نیک پور - لاریجانی - کفالی - محبتخان قراکوزلو - سرآت استدیاری - گورس - طباطبائی وکیلی - دکتر ضیاء
مفتی - شامروزی - خواجوی - غیر فرزند - دکتر قول ایغ - پنهانی - دهری - محمد ضیائی - مؤید قزاقی - اسکندری
حسن آقا مهدوی - پارسا - کازرونیان - مولوی - آصف - اعظم زنگنه - دولتی - بنکدار - پیرنیا - میرزاینس - مزدوی
میرزا طبعان وکیلی - دیر سهرابی - سهرابخان ساگزبان - طلسی خان - اقصی - هدایت - حاج محمد رضا بهجانی - دکتر ملک زاده
مصطفی جهانشاهی - بیات - صفاری - علوی - یزداوی - حاج میرزا حسینخان طلسی - میرزا موسی خان سرآت - سید کاظم بزدی
حاج غلامحسین ملک - دکتر نقان - جرجانی - نوبخت - دبستانی - بونی آقا وهاب زاده.

فیزی در سال ۱۳۱۲ از عایدات انحصار قند و چای
باختیار وزارت طرق بگذارد.

رئیس - اشکالی نیست مذاکره تفصیلی شده آقایانیکه
موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده و دو ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عین حاضر در موقع اعلام رأی صد و هفت

قر باکتریت بود و نه رأی تصویب شد. آقای رئیس

الوزراء فرمایشی دارید

۶ - معرفی رئیس کل تجارت

آقای حاج مهدیقلی خان هدایت (رئیس الوزراء) - بنده

آقای سیاح را بریاست تجارت معرفی میکنم زودتر هم

آدمیم دفعه اول مجلس تمام شده بود یک قدری بتأخیر

افتاد

رئیس - (خطاب به آقای وزیر طرق) به کدام یک از

لواجحتان بیشتر علاقه دارید

آقای منصور (وزیر طرق) - لایحه مستخدمین

۷ - شور و تصویب لایحه استخدام مهندسين راه آهن

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با استخدام مهندسين

راه آهن قرائت می شود
خبر کمیسیون:

کمیسیون بودجه با حضور آقای وزیر طرق لایحه نمره

۱۷۹۵ آن وزارتخانه راجع با استخدام مهندسين

راه آهن را از دانشمارک و روز مورد شور قرار داده با

توضیحاتی که آقای وزیر بیان نمودند پیشنهاد مزبور

مورد موافقت واقع و علیهذا خبر آنرا که عین لایحه
پیشنهادی است تقدیم میدارد

رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه در این خصوص

قرائت می شود:

خبر کمیسیون:

کمیسیون امور خارجه در تاریخ ۱۸ خرداد تشکیل و

لایحه نمره ۴۷۹۵ وزارت طرق و شوارع را راجع به

استخدام مهندسين دانشمارکی و فیزی تحت شور

قرار داده و با املیت منضمین مزبور موافقت و اینک
خبر آن را تقدیم می دارد

رئیس - عین ماده واحد پیشنهادی دولت

ماده واحد - وزارت طرق مجاز است دو نفر مهندس
دانشمارکی و یک نفر مهندس فیزی برای تشکیلات و
ساختمان بنادر و اداره امور بهره برداری خطوط راه آهن
جنوب و شمال با شرایط ذیل استخدام نماید:

۱ - حقوق هر یک از قرار معادل سیصد و پنجاه
دولار طلای انگلستانی در ماه که نصف باسعار و نصف به
ریال پرداخت خواهد شد.

۲ مدت استخدام آنها یکسال و در صورت توافق
طرفین برای دو سال دیگر قابل تمدید خواهد بود.

۳ - برای هر یکسال خدمت یک ماه مرخصی با
استفاده حقوق اعطاء خواهد شد.

۴ - هر یک از مهندسين مزبور معادل سیصد و پنجاه
دولار طلا برای خرج مسافرت از اروپا بایران تأدیه و
معادل همین مبلغ نیز در موقع خانه خدمت برای معاودت
کارسازی خواهد کرد.

۵ - وزارت مالیه مجاز است حقوق و خرج سفر
مهندسين مذکور را از محل اعتبار عایدات انحصار قند
و شکر و چای پردازد

۶ - سایر شرایط استخدام آنها بر طبق قانون ۲۳
عقرب ۱۳۰۱ عین خواهد شد.

رئیس - آقای طباطبائی دیبا

طباطبائی دیبا - بان توضیحاتیکه قبلاً آقای وزیر طرق با استخدام
این سه نفر دادند بنده موافقت ولی دو فقره عرض داشتم
که لازم می دانم بر عرض برسانم و جوابی داده شود.
یکی این است که این جا در فقره اول نوشته است
حقوق هر یک از قرار معادل سیصد و پنجاه دولار طلای
انگلسونی در ماه که نصف باسعار و نصف ریال پرداخت
خواهد شد. و در فقره دوم مینویسد مدت استخدام آنها
یکسال و در صورت توافق طرفین برای دو سال دیگر
قابل تمدید خواهد بود. معمولاً در قراردادهای
کتر آنها اول مدت هم معلوم می شد ولی اینجا معلوم
نشده است که اول استخدام آنها از کی است از روز
امضای کترات است از روز تصویب این قانون است از
روز حرکت از مقر است یا از روز ورود بایران بنده
عقیده ام این است که تاریخ باید معین شود که بعد اشکالی

نداشته باشد اگر از روز حرکت است همین کنند اگر از روز ورود بایران است همین کیم یکی دیگر هم در فتره پنج است که می نویسد وزارت مالیه مجاز است حقوق و خرج سفر مهندسین مذکور را از محل اعتبار عایدات انحصار نقد و شکر و جای پردازد. کلیتاً مسئله عایدات نقد و جای در قانونی که برایش تصویب شده منحصر است ساختمان راه آهن و احتیاجات بدوی اینجاست مسئله اداره امور بهره برداری بعد از ساختمان و مربوط ساختمان نیست بنده عقیده ام این است راجع باین قبیل چیزها که دولت لازم میدانند یک محل دیگری باید برایش در نظر بگیرد و الا عایدات نقد و جای بموجب قانون منحصر است ساختمان راه آهن و احتیاجات مربوط به آن و مسئله بهره برداری جزو ساختمان نیست

وزیر طرق - راجع به مدت که فرمودند تصور میکنم واضح باشد خرج سفر و وقتیکه میدهند مدت از روز ورود بایران یعنی از روز ورود به آن محلی که در آنجا انجام خدمت شروع می شود منظور میگردد مدتی که در راه است خرج سفر میگردد این مسئله چون معلوم است محتاج عقید در قانون نیست در کتبات استخدامی او این را قید میکنیم ولی در این قانون چون واضح است لزومی ندارد اما راجع به اینکه فرمودید یک محل دیگری برای حقوق این مهندسین فکر کنیم همانطور که خودتان در ضمن بیان اشاره فرمودید این یک مخارجی است مربوط براه آهن. بملاوه ادوات بهره برداری هم عایداتی که پیدا میکنند بحساب جمع راه آهن میگذازند در اینصورت هم حساب مربوط بهم است و هم عمل مرتبط یک دیگر حالا ما اگر بخواهیم یک محل دیگری برای این خرج پیدا کنیم ضرورتی ندارد زیرا کار بهره برداری مربوط براه آهن و عایداتش هم بحساب راه آهن جمع می شود و در واقع یک کار است

رئیس - آقای ملک زاده

دکتر ماک لارده - بنده در جلسه گذشته راجع به ملیت مستخدمین خارجه که وارد در خدمت دولت ایران میشوند شرحی عرض کردم و عرض کردم اگر تمام مستخدمین را دولت نخواهد از یک مات استخدام کند ولی بهتر

اداره عریض و طویل با حقوق گزاف داریم دیگر برای چه سفر متخصمین برای بهره برداری و اوریم همان اداره نظارت این کار را بکند از این جهت بنظر بنده این زائد آمد و خواستم خدمتشان عرض کنم که چرا این را از او مجزا میکنند و چه احتیاجی دولت دارد. یکی هم راجع باصل مطلب عایداتمان است البته ما مخارج راه آهن را باید از عایدات قد و شکر و جای که یک عایدات قانونی است خرج کنیم ما الان یک مبلغ خیلی گزافی تصویب کردیم و حالا هم این جا یک مبلغی تصویب میکنیم که هر ماه باینها بدهند و سایر لوازم دیگر هم هست راجع بخرجهائی که از عایدات نقد و شکر و جای باید اینها را بدهیم در جائی که ما در عایدات خیلی محتاج بفره جویی هستیم باینکه با آن قراردادی که با اداره نظارت شده است باید ما عایدات انحصار نقد و شکر را در ظرف شش سال در نظر بگیریم که چه مبلغ عایدات داریم و آیا تکاؤف خواهد کرد یا نه و اگر تکاؤف نکند دولت از جاهای دیگر پول پیدا کند وقتی اینطور است ما باید حتی الامکان سرفه جویی کنیم نه اینکه یک اداره نظارت باین عریضی و طولی باین حقوق گزاف تشکیل بدهیم آوقت تازه برای بهره برداری و بند بردیم متخصمین یا اوریم و یک مبلغی دیگر هم از این پول کسر کنیم. بنظر بنده در صورتیکه آن اداره هست استخدام این متخصمین دیگر لازم نیست.

وزیر طرق - با مذاکرائی که مکرر شده و توضیحاتی که مفضل داده شده بنده اظهار نداشتم که آقای مؤید احمدی این دو موضوع مختلف را این جور با هم مخلوط بکند. موضوع ساختمان راه آهن بکلی غیر از بهره برداری است ساختمان در آنجا هالی می شود که راه آهن وجود ندارد و ما میخواهیم بکشیم در آن قسمتها یک ترتیب تشکیلاتی برای ساختمان داده ایم که اداره میکند قسمت عملیات ساختمان را و در آن قسمت هم سابقاً توضیح مفضل عرض کردم و حالا هم میگویم اینکه میفرمایند گزاف گزاف نیست شاید سابق مخارجمان گزاف بود حالا با این ترتیب مخارج اداریمان و تشکیلاتمان جمع تر می شود و بصرف تر می شود و این مبلغی که ما به آنها میدهم در

مقابل تمام مخارج اداری و تشکیلاتی است که سابقاً در قسمت های مختلف در شمال و جنوب دولت بپهنه داشت حالا ما آنها را بکلی نخواهیم داشت و آنها اداره خواهند کرد و آن مخارج نظارت و اینها هم گزاف نیست.

بهره برداری در آنجا هالی است که راه آهن تمام شده و دست خود دولت است و بکار انداخته شده این دو موضوع بکلی با هم مختلف است کسی که ساختمان میکند در خط ساختمان است بکار بهره برداری نمی رسد بهره برداری اداره کردن خود راه آهن است نه ساختمان البته یک نعلبرائی هم در ضمن دارد که نعلبرائی خط است ولی بکلی اصل دو موضوع با هم متفاوت است و قراردادی هم که ما کردیم برای ساختمان است و برای بهره برداری نیست بنابراین این هیئت ساختمان مکلف نیست که بهره برداری ما را هم اداره کند مگر اینکه یک قرار خاصی با ایشان بدهیم ولی خوب نبود که این دو موضوع را با هم مخلوط کنند در حال بهره برداری جدا گانه است و مهندس متخصمین میخواهد و باین جهت ما استخدام کردیم و همینطور است بندر البته بنادر ما که الان که موضوع راه آهن درین است و دو بندرمان است که در سر راه آهن واقع شده است سایر بندرمان هم هست که در خلیج واقع است که محتاج بنعلبرائی و تشکیلات است اینها باید دست بشوند برای حمل و نقل و عبور و مرور اینها باید از روی اصول و ترتیبات معینی اداره بشوند اینها البته متخصمین میخواهد و باین جهت یک نفر مهندس آوردیم که تمام کارهای اداری و ساختمان بندرمان را بگذاریم تحت نظر او و با نظر فنی او بسازیم و نواقصی را رفع کنیم این هم مربوط ب ساختمان راه آهن نیست ولی البته ارتباط دارد نه اینکه ارتباط نداشته باشد ولی یکی نیست که ما میتوانیم آن را هم بپهنه اداره ساختمان راه آهن بگذاریم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای ناصری در کفایت مذاکرات فرمایشی دارید؟

ناصری - عرضی ندارم

رئیس - آقای نیکه با ماده واحده موافقت دارند ورقه

مغذ خواهند داد

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده ۹۰ ورقه - فید شماره شد)

رئیس - عدد حاضر در موقع اعلام رأی صد و دوازده نفر با اکثریت بود رأی تصویب شد

رئیس - لایحه بانک فلاحی يك لایحه خوب و مطلوبی است آقای وزیر مالیه برای گذراندن آن آمده اند. راپورت کمیسیون اقتصاد ملی حاضر است ولی پاره تشریفات داخلی بعمل نیامده است بنابراین بتوان نفس چند دقیقه برای اجرای تشریفات لازمه فراهم کردن می رویم

(در این موقع جلسه بتوان نفس تعطیل و بقا سه سده ساعت مجدداً تشکیل گردید)

۸- شور لایحه تأسیس بانک فلاحی

رئیس - خبر کمیسیون اقتصاد ملی راجع ببنك فلاحی قرائت می شود:

کمیسیون اقتصاد ملی لایحه نمره ۸۸۱۹ راجع بتأسیس بانک فلاحی را با حضور آقای وزیر مالیه مورد شور و مذاقه قرارداد با اصلاحاتی تصویب شده و اینک خبر آن را تقدیم میدارد:

ماده اول - دولت مجاز است بانک فلاحی و صنعتی سهامی با سرمایه بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تأسیس نماید. از باب تأسیس قسمتی از سرمایه این بانک دولت تمام دارائی بانک ایران از منقول و غیر منقول و مطالبات و غیره و دارائی قلمی شعبه فلاحی بانک ملی ایران را (که پس از رد طلب صندوق قاعد از طرف دولت بدولت

منتقل شده است) بملك فلاحی و صنعتی جدیداً تأسیس انتقال خواهد داد.

منافعی که بابت سهام دولت عاید می شود تا آخر ۱۳۱۶ بر سرمایه بانک اضافه خواهد شد

وزارت مالیه می تواند يك قسمت از وجوه موجود و آزاد خزانه را نزد بانک فلاحی و صنعتی امانت بگذارد و همچنین از خالصجات دولتی بشرایطیکه هیئت وزراء تعیین خواهد نمود بدون آنکه مزایده لازم باشد به بانک مزبور اجاره بدهد.

بدیهی است مطالبات و فروض بانک ایران و شعبه فلاحی بانک ملی نیز بعهده بانک فلاحی و صنعتی بوده ولی تأدیه فروض موکول به وصول مطالبات خواهد بود

تبعه - مقررات قانونی که در موضوع مطالبات بانک ایران و محاکمات مربوط به آن مجری است عیناً در پاره همان امور با وجود انتقال به بانک فلاحی و صنعتی مجری خواهد ماند

ماده دوم - بانک فلاحی و صنعتی سهامی ایران میتواند کلیه معاملات را برای بسط فلاح و صنعت مملکت بنماید ماده سوم - این قانون از تاریخ تصویب مجری و قانون نهم شهریور ۱۳۰۹ راجع بتأسیس شعبه فلاحی بانک ملی ملتی خواهد بود.

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای مهمل

مهمل - در جلسه خصوصی با قراکسیون در این باب بنده شرحی عرض کردم و آقای وزیر محترم مالیه هم جوابهایی فرمودند که آقایان محترم را متقاعد کردند ولی بنده متأسفانه خواستم تا با مصادعت بدهم و عرایض

آقایان: مهمل - مصحف - انصافی - شاهرودی - پارسی - حاج میرزا حسنخان استقباری - پناهی

طالب غنای - زهدی - وهیری - بهراخان ساکینان - امانی - صفاری - مجد خانی - تربیت - حسنعلی میرزا دولتشاهی - شریفی غواجوی - دادور - دکتر سببی - مسعودی خراسانی - دکتر امیر اعلم - مؤید قوامی - میرزا محمد خان وکیل - دیر - بهرامی دکتر قولیانغ - کازرونیان - کفائی - محسن آق مهدوی - امیر ابراهیمی - دهستانی - درانی - علوی - سیزواری - میرزا یاس حاج محمد رضا بیلهانی - دکتر طاهری - دکتر بهرامی - بیات ماکو - مقلی - نیک پور - دکتر احتشام - فرشی - نوبخت - فروزی دکتر ملک زاده - تراب یزدی - جرجانی - لاریجانی - بختیار - دبستانی - سلطانی شیخ الاسلامی - تقه الاملامی - دکتر سنگه - مولوی حاج تقی آقاوغازاده - بیرنیا - میرزائی - دکتر ادهم - کازرونی - روحی - جعفری - افشار - فهیمی - احتشام زاده - مصمم سنگ طهرانی - اسد - دکتر شیخ - اقبال - اسدی - دکتر نعمان - غیر فرزند - دکتر خبیه - ناصری - عراقی - طباطبائی وکیل - مقدم اعتبار - هزار جریسی - قنوجی - بهجانی - قوام - لبقوایی - سید کاظم یزدی - حاج قلاعیین ملک - محبط - میرزا موسی خان مرآت - کورس - طباطبائی دیبا - شیرازی.

خود را عرض کرده باشم تا فرصت فوت نشود البته باید ابتدا تشکر کرد که این لایحه به مجلس آمده و راه باز شده برای اینکه در آینه تمام این منظوری که ما داریم انجام شود این را خود بنده تصدیق دارم که شالوده گذاشته شده و اطمنان هم داریم که در آینه تکمیل خواهد شد ولی چه بهتر که هر قدر امکان دارد امروز شالوده محکم تر و بهتر گذارده شود. عرایض بنده در آنجا که حالا اینجا خلاصه میکنم سه قسمت بود یکی سرمایه بانک فلاحی کافی نیست و کم است یکی توسعه و تشکیلات آن تربیتی شود که مطمئن بشویم که در تمام مملکت توسعه پیدا میکند و یکی اینکه فرع زیاد نباشد و طوری باشد که وقتی بصرف فلاحی میرسد سود بدهد برای فلاح و فایده از او برداشته شود نظر اینکه مملکت مالک مملکت فلاحی است و احتیاج زیادی تمام افراد دارند با استفاده از این بانک پس این سرمایه بنظر بنده غیر کافی است منطبق و بیان آقای وزیر مالیه هم صحیح بود برای اینکه فرمودند که امروز نداریم يك اشخاصی را که يك تشکیلات زیادی بدیم و بتوانیم از سرمایه زیاد نتیجه آتی و فوری بگیریم ولی آن قسمت پیشنهاد بنده که عرض کردم خالصجات مملکتی سرمایه بانک فلاحی بشود امروز محتاج به تشکیلات و اشخاص مخصوصی نیست که نداشته باشیم الا آن خالصجات مملکتی را چه طور اداره میکنیم این چه فرق میکند که رئیس اداره خالصجات آن را اداره کند یا بانک فلاحی قطعاً بانک فلاحی بدتر از وضعیت حاله که او را اداره خواهد کرد يك قسمت آرا میکنم است حالا بهتر اداره کرد و يك قسمت از هم بتدریج که بانک توسعه و تکمیل پیدا میکند بهتر اداره خواهد کرد در قسمت سرمایه وقتی کم بود افراد کمتر می توانند استفاده کنند و توسعه تشکیلات آنهم محدود خواهد بود وقتی سرمایه زیاد باشد البته توسعه و تشکیلات او هم زیاد می شود. بنده قطع دارم حالا گرچه این لایحه بقدری ساده نوشته شده که بنظر بنده خیلی الاستیک است همه جوره ممکن است این را کش داد هم ممکن است خیلی خوب بدووقع اجراء گذاشت و هم بد می شود اجراء کرد هم می شود این دو میلیون تومان را فقط در طهران به چند نفر از ملاک مهم داد هم

می شود در طهران هیچ نداد و در اکناف مملکت بدست فقیرترین زارع و بدست بچاره ترین فلاح داد البت ابدوار هستیم که خیلی خوب بدووقع اجراء گذاشته شود ولی کاش طوری بشود که هر دو بتواند این استفاده را بکنند بنده خیال میکنم که اگر يك نحوی آقای وزیر مالیه بتواند مطمئن بدهندیشی قانوناً طوری بگذراند که مطمئن باشیم که تشکیلات بانک از اینجا شروع نمیشود از آنجا هائی شروع می شود که بیشتر احتیاج به بانک فلاحی دارند مثلاً اگر ماقاطی را در نظر بگیریم که کومبری می شود و رعیتش قلند نیست که الا آن برود يك گاو بخرد بهتر است و آنجا بانک فلاحی لزومش بیشتر محسوس است اگر كركك بکند به آن زارع که بیست تومان بگیرد برود يك گاو بخرد بهتر است البته میتوانیم در طهران به ملاک مهم يك فروض گزافی بدیم. و یکی را جمع به فرع آن پولهای است که داده می شود پول اساساً برای مصارفی که گرفته می شود نایچی که از آن گرفته می شود مختلف است مثلاً برای يك کار صنعتی دور نیست اگر آدم با فرع صدی درازده پول قرض کند بتواند پس بدهد یا برای تشکیل يك بانک رهنی می شود پول بانک فرع گزافتری تهیه کرد و سرمایه قرارداد ولی برای کار فلاحی بایستی فرع خیلی کم باشد تا در مملکت ما که هنوز اجناس فلاحی صدوزی نیست و بیشتر مصرفی است بتواند فایده بدهد آزا هم به بنده فرمودند مثلاً صدی شش ولی بنده میخواهم عرض کنم که بناچاره اطمنان می توانیم قبول کنیم که فردا این بانک با فرع صدی شش قرض خواهد داد این است که خوب است آقای وزیر مالیه توضیحاتی بفرمایند که خاطر آقایان بگذردی مطمئن بشود که این بانک هم در تمام نقاط مملکت توسعه داشته باشد هم سرمایه کافی داشته باشد و هم با فرع کم بتواند با افراد و رعایا کمک بکند.

مخیر کمیسیون (آی قه می). فرمایشات نماینده محترم چند قسمت بود یکی اینکه بانک در جاهائی تأسیس کند که بیشتر طرف احتیاج است در این لایحه هیچ قید نشده است که چون در طهران تأسیس می شود فقط به ملاکین اطراف طهران قرض داده می شود و سایر ملاکین اگر خواهند

به آنها داده نخواهد شد هیچ مانعی ندارد که يك ملاك مسازندرانی یا يك ملاك شیراز یا يك نفر دیگر از خراسان از بانک قرض کند هر کسی می تواند از بانک قرض کند. اما اینکه فرودند سرمایه زیاد داشته باشد و محل آفرام همین کردند که تمام املاک خالصه را به آنها واگذار کنند. املاک خالصه که سرمایه نمی شود برای قرض دادن. مثلاً اگر يك نفر در خراسان بخواهد يك مقداری پول قرض کند آیا می تواند چند ملك خالصه را عوض پول باو بدهد (کلالی - خالصجات را بفروشد) پس سرمایه باید پول نقد باشد یا خالصجات را بفروشد تا با آن پول بتواند معامله کند و از این گذشته بطوری که آقای وزیر محترم مایل فرمودند اگر از ابتدا يك بنای خیلی بزرگی را بدون داشتن مصالح لازم در نظر بگیریم هیچوقت موفق نمی شویم. قرض کنید بانک بايك سرمایه بزرگ بايك قشقه های خیلی وسیعی ایجاد شد و بعد از يك مدتی همرا ضرر کرد این بهتر است با اینکه بايك اساس کوچکتری شروع بشود و رفته رفته لوازم کارهای خودش را تهیه کند و آنوقت بتواند بانک شود و کمک کند و آن مقصودی که ما داریم عملی بشود فرمودند فرع بر قرض بانک باید کم باشد البته حتی الامکان غرض از ایجاد بانک فلاختی همین است که از حيث سرمایه و از حيث فرع با مردم بتواند کمک بکند اما تا چه اندازه؟ تا اندازه ای که سرمایه خودش از بین نرود. مثلاً ممکن است قرض بدهد صدی شش یا صدی چهار ولی يك حوادثی پیش بیاید و طوری بشود از حيث مخارج و چیزهای دیگر که شاید اگر از صدی ده هم بیشتر فرع بدهد از سرمایه باید ضرر بدهد. بانک همینقدر باید ملاحظه بکند که سرمایه خودش را از دست ندهد و تا همان اندازه هم با مردم البته بایستی کمک کند. امروز در ولایات و جاهای دیگر میدانید بواسطه نبودن پول و کمی معامله فرع چه میزانی خودش گرفته نهایت بانک ملی کلیتاً از صدی نه تا صدی دوازده بیشتر فرع نمیگیرد این بانک هم بانک دوائی نیست یعنی بانکی نیست که دولت تمام سرمایه او را داده باشد و بگوید من این پول را با فرع صدی دو یا صدی چهار میدهم. این

يك بانک شركتی و سهامی است. همانطور که در ابتدای لایحه ذکر شده است يك قسمت از این سرمایه را دولت میدهد مابقی را هم اشخاص دیگر و دولت هم یکی از شرکاء خواهد بود البته در اساس نامه بانک که بعد می نویسند در آنجا تعیین خواهند کرد که شرایط معامله چه خواهد بود و دولت هم در اساسنامه رعایت خواهد کرد شرایطی را که مقتضی باشد شاید در يك جای مقتضی باشد ملك ثبت اسناد شده و بقیه بگیرند بعضی جاها از لحاظ رفاه مردم شاید مقتضی باشد شرایط - هائری همین کند (افسر - ملكش را ثبت نکرده باشد) به ددر حال چیزی که برای بانک لازم است اطمینان باینکه آن پولی که قرض میدهد از بین نرود و ضرر هم نکند همین دو اطمینان که باشد دیگر فکر اینکه از این محل منافع زیاد برد ندارند مقصود مساعدت با مردم است و باقی ماندن سرمایه و اینکه بخواهند او را مشغول کنند به اداره کردن خالصجات مطمئن باشید که از کار خودش منحرف نمیشود و کار بانکی هم نمی تواند بکند خالصجات کارهای دیگر دارد امروز مایع خوارگی می شود - من می آید اینها يك ضررهائی دارد اگر بخواهد بانک آنها را از سرمایه خودش جبران کند دیگر بعد از یکسال از برای بانک چیزی باقی نمی ماند باید گذاشت اول مورد بانکی داشته باشد یعنی يك اداره دوستی و تجارنی باز کند که کمک بحال مردم بکند مشغول شدن بکارهای دیگری که خارج از عمل تجارنی باشد از کار خودش هم باز میماند و کمکی هم ب مردم نخواهد کرد.

رئیس - آقای مرآت

میرزا موسی خان مرآت - عرض بنده راجع به تأدیبه قروض بانک ایران است. صاحبان طلب. اگر چه در این لایحه متذکر شده اند که طلبهای مردم هم از بانک ایران تأدیبه خواهد شد ولی اینجا دارد. بنده میخواستم خدمتشان متذکر شوم که برای حسن اعتبار ادارات دولتی و حسن اعتماد مردم به معاملات ادارات بهتر این است ترتیبی هم برای تأدیبه طلبهای مردم که از بانک ایران دارند بدهند که همینطور که وصول میکنند قرضی بدهند صدی ده صدی پانزده بدهند که تدریجاً هم مطالبات بانک ایران وصول بشود و هم اینکه طلب مردم داده شود در

جالی که بنده بخورم نه گسارم حسابی بابانك ایران نداریم ولی در خارج می شوم که مردم قدری از طرز وصول طلب خودشان از بانک ایران اندیشناکند از این جهت خواستم خدمتشان عرض کنم بلکه يك طوری بکنند که بطور تدریجی هر قدر وصول میکنند از این باب طلبهای مردم را هم بدهند.

وزیر مالیه - برای وصول مطالبات بانک ایران

يك ترتیبی اتخاذ شده است و قانون شده و از مجلس گذشته و تصویب شده و بهمان ترتیب هم تا بحال عمل می شود آن موقع هم پس از مذاکرات و مباحثات زیاد این ترتیب گذشت حالا مثلاً دادن قروض را در این لایحه هم منظور کرده ایم و همینطور هم عمل می شود و خواهد شد یعنی هر چه مطالبات وصول می شود بتروص بانک ایران بتدریج بدهند و برای خود بانک فلاختی هم تصدیق دارند آقایان خیلی معلوب است که از این کار زودتر خلاص بشود این کار بانک فلاختی نیست باید هر چه زودتر حسابش را تسویه کند و سرمایه اش را بکارهای فلاختی بپردازد ولی اگر بنای شد که درانی بانک ایران را بانک فلاختی منتقل بکند و بانک فلاختی علیحده باین کار مشغول بشود ممکن نبود و اگر بکلی اهمال بکنند و ول بکنند این هم ممکن نبود گفته شد که بررور و بتدریج طلبها را وصول بکنند و قروض را بدهند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - مذاکراتی که شد بتوان مذاکره در ماده اول است برای اینکه کلیاتی ندارد. کلیات در آخر است. آقایان باینکه ماده اول آقای شریعت زاده فرمایشی دارید بفرمایید

شریعت زاده - اگر يك تدریجی است منافاتی ندارد که در کلیات بحث شود و بعد در مواد رأی گرفته شود بنظر بنده این بحثی که شده راجع بکلیات بوده و حاوی - ماده است.

مطهر - ورود در شور و ادراهم باید رأی گرفت و بعد مواد را هم یکی یکی رأی بدهند در يك شور هم همین حال را دارد

رئیس - برای بنده این شبهه از اینجا حاصل شد که خیال کردم شور اول شده. اگر شور اولش شده بود بایستی بلافاصله بمواد مراجعه کنیم (صحیح است) ولی حالا متذکر میکنم که بملاحظه تصویب فوریت لایحه يك شوری شده است بنابراین نظر آقای شریعت زاده صحیح است و باید قبلاً وارد مذاکره در کلیات شد. لهذا رأی میگیریم آقایان باینکه با ورود در مواد موافقت دارند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول فراتر میشود:

ماده اول - دولت مجاز است بانک فلاختی و صنعتی سهامی با سرمایه بیست میلیون (۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال تأسیس نماید. از باب تأسیس قسمتی از سرمایه این بانک دولت تمام دارائی بانک ایران از منقول و غیر منقول و مطالبات و غیره و دارائی فعلی شبه فلاختی بانک ملی ایران را (که پس از رد طلب صندوق قاعد از طرف دولت بدولت منتقل شده است) بانک فلاختی و صنعتی جدید تأسیس انتقال خواهد داد.

منافسی که بابت سهام دولت عاید می شود تا آخر ۱۳۱۶ بر سرمایه بانک اضافه خواهد شد.

وزارت مالیه می تواند يك قسمت از وجوه موجود و آزاد خزانه را نزد بانک فلاختی و صنعتی امانت بگذارد و همچنین از خالصجات دولتی بشرایطی که هیئت وزراء تعیین خواهد نمود بدون آنکه مزایده لازم باشد بانک مزبور اجازه بدهد.

بدیهی است مطالبات و قروض بانک ایران و شبه فلاختی بانک ملی نیز بعهده بانک فلاختی و صنعتی بوده ولی تأدیبه قروض موکول بوصول مطالبات خواهد بود

تبعیه - مقررات قانونی که در موضوع مطالبات بانک ایران و محاکمات مربوط به آن مجری است عیناً در باره همان امور با وجود انتقال بانک فلاختی و صنعتی مجری خواهد ماند.

رئیس - آقای شریعت زاده.

شریعت زاده - بنده نسبت به - یعنی از عبارت این ماده اشکال دارم یکی این است که می نویسند مطالبات و قروض

بهده بانک است در صورتیکه اگر مقوم عهده است باید نوشته شود وصول مطالبات و تأدیه قروض بهده این بانک خواهد بود و اگر منظور این است که مطالبات مربوط است باینک و تأدیه قروض متعلق باوست این باید تصریح شود نسبت متعلق را نمی شود بهده تیر کرد لذا بنظر بنده اشکال عبارتی دارد مطلب دیگر که تأیید وجه است از قلم نظر قواعد و اصولی که راجع است بسویه کارهای این قبیل مؤسسات این است که در اینجا نوشته است تأدیه قروض مربوط بوصول مطالبات است این مانع و موکول کردن معینش این است که بر تقدیر و بر فرض اینکه مطالبات وصول نشود قروض را نمیتواند تأدیه کند بنده این ماده را مخالف اصول میدانم زیرا معلوم است که الآن اموال غیر منقول و پول نقد کافی است برای قروض و هیچ مجوزی نیست که با محفوظ بودن سرمایه که تأدیه قروض بسویه آن ممکن است پرداخت قروض اشخاص را که البته ازدولت انتظار دارند که پرداخت در باره آنها رفتار کند موکول کنیم بوصول مطالباتی که احتمال عدم وصولش منتهی نیست این مطالب را بنده بعنوان تذکر عرض کردم

ولیر مالیه - اصلاح عبارتی که فرمودند حق آقای شریعتزاده است و می شود روشن تر کرد و منظور حاصل می شود ولی در مسئله مطالبات و قروض این نکته باید در نظر باشد که بانک مدتهاست ایران بود و پولهای ببرد داده است و طلبکار است و مردم هم پیش این بانک پول داشتند وقتی که این بانک منتقل شد دیدند اگر مطالباتش را وصول نمیکردند قرضش بهچوچه داده نمی شد وقتی که منتقل کردند بانک عبارت بود از یک چیزی برای تسویه و بانکی نبود که جریان کاری داشته باشد یا پول قدیمی در صندوق داشته باشد و اگر هم مقداری منافع داشت که رفت و چیزی نمی ارزید لذا البته باید مطالبات را وصول بکنند تا اینکه قروض را بدهند و این چیزی است که بتدریج انجام می شود یک قدری مطالبات وصول شده و قروض هم داده شده است هر دو بعمل آمده ولی حالا که بانک فلاحتی تشکیل می شود این مسئله اصولی باعث شده است که این را همین جا نوشته اند یعنی اگر هیچ

چیز نمی نوشتند همان روز که بانک درش را از میگرد تمام طلبکارها می آمدند. یک اداره است یک جلی است بیا قرض داده قانوناً قرض منتقل شده اگر نمی نوشتیم که قرض منتقل شده میگفت قرض من نیست باید نوشت که قرض و طلب هر دو مال اوست ولی وقتی که نمی نوشتند قرض مال او نبود قانوناً قرض را باید بدهد وقتی قرض قانوناً مال او شد همان روز اول مال او می شود و ممکن است بانک ورشکست شود در صورتیکه منظور این نیست که این مقدار طلبی که در بانک است فوری طلبکارها بدهد و بعد خودش گرفتار مطالباتش باشد باین ترتیب منظور حاصل نمی شود باینک قدیمی پشتر از ترتیب سابق رفته ایم و برای مساعدت طلبکاران یک چیزی منظور کردیم در صورتیکه ایجاد اصلاح هم می بایستی طلبش را وصول میکرد و هم قرضش را میداد اگر هم میداد که نمیداد و تأخیر می انداخت عداوت که تأخیر انداخت ولی برای مطالباتش قانون در مجلس گذشته بود برای پرداخت قروضی که داشت همان قانون عمومی بود ازین فرخا کسی طلب داشت میگفتم فردا میدهم و تأخیر می شد ما اینجا گذاشتیم که قروض را باید پردازیم و حالا آقایان از راه منطق و حکمت تصدیق خواهند فرمود که این باید شروع کند مطالباتش را وصول کند مطالباتش هم خیلی پیش از قروض است و مطالبات مسلم الوصول و سهل الوصول هم دارد ولی اگر این را توپیم از روز اول ممکن است طلبکارها بروند و اصرار کنند و بانک هم اگر باید به آنها بدهد دیگر چیزی برایش نمی ماند و اگر نباید بدهد که برای یک بانک شرکت - هائی نمی ندارد که از روز اول بگوید نمیدهم از این جهت گمان میکنم اگر بنظر آقای شریعت زاده ظاهرش خوب باشد ولی معاً پشتر موافق مطالب است مطالباتش را وصول میکند انشا الله هم قروض را هم خواهد داد.

۹ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - جماعتی پیشنهاد کرده اند جلسه ختم شود.
اعتبار - شده مخالفم
رئیس - اجازه بدهید بیک نفر از کسانی که تقاضا کرده اند مجال بدهم توضیح بدهند. آقای فرهنگ

مخبر فرهنگ - مقداری از ظهر گذشته است و این لایحه هم یک لایحه است که بعضی از آقایان میخواهند در اطراف او مذاکره بکنند باخبر وقت و عجله بنده تصور نمیکنم این لایحه بگذرد بملاوه مجلس هم کاری ندارد ممکن است شبه پایکشنه را جلسه کنیم و این لایحه تصویب شود.

رئیس - آقای اعتبار
اعتبار - بنده احساس میکنم عدو از آقایان طرفدار ختم مجلس هستند ولی از ظهر بنظر بنده چیزی نگذشته یک لایحه آمده یک مدتی وقتان را در فراگسیون گذرانیدیم و مدتی در خود مجلس صحبت و مذاکره کردیم بنظر بنده آقایان موافقت فرمایند در این یکی دو ماده دیگر صحبت کنیم و یک لایحه بعدی امروز از مجلس بگذرد بدهم جلسه را ممکن است برای پنجشنبه آنگاه قرار بدهیم
رئیس - یک مختصر توضیحی هم بنده دارم که اگر رای بدهید باین توضیح هم متذکر باشید ما در دوسیه

خودمان پنی در دوسیه بنده دو فقره کار بود یکی این است و یکی هم کار مربوط بنده بدت شش ماهه تحصیل محصلین اعزامی طرق آقای وزیر مالیه بنده میفرمایند که این لایحه که در دست داریم تشریحاتی دارد که تاخیر تصویب تشریحات را هم تاخیر می اندازد و بنده چندان نظر ندارم ولی اصرار دارم که بلافاصله لااقل اگر امروز تصویب نمی شود یکشنبه جلسه بشود اگر آقایان موافقت دارند که جلسه یکشنبه (صحیح است) اگر هم نمیخواهند که نیم ساعت ختم جلسه را تاخیر بیندازیم (جهمی از نمایندگان - یکشنبه) آقایانیکه اخیتم جلسه موافقت دارند آنگاه فرمایند

(اکثر نمایندگان برخاستند)
رئیس - تصویب شد. جلسه آینده یکشنبه بیست و پنجم خرداد سه ساعت قبل از ظهر دستور بنده این لایحه (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

